

активно побутують у турецькій мові, було неможливим, однак важливим результатом роботи стали словнички, до яких увійшли кількадесят найуживаніших форм ввічливості та евфемізмів турецької мови. Ці словнички подані у додатках до наукової роботи.

Список використаних джерел:

1. Demirci, K. (2008), “Örtmece (euphemism) kavramı üzerine”, *Milli Folklor*, S. 77, ss. 21–34.
2. Halkla İlişkiler ve Organizasyon Hizmetleri. *Protokol ve Görgü Kuralları* / T.C. Milli Eğitim Bakanlığı. Ankara, 2011. 58 s.
3. Osmay N. İnsan Mühendisliği, Ankara: DKD Demeği. 1985. URL: <https://img1.wsimg.com/blobby/go/ff4af4ab-89ad-4cc4-95df-2b633de22d6c/downloads/%C4%B0nsan%20M%C3%BChendisli%C4%9Fi.pdf?ver=1630521422262>
4. Ünlütürk A. Sosyal Davranış Kuralları ve Protokol, Ankara: Dost Kitabevi. 2002.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-288-6-65>

Максимец В. О.

*викладач кафедри китайської мови і перекладу
Київського університету імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

РЕЦЕПЦІЯ ЗАХІДНОЇ ЛІТЕРАТУРИ У ТВОРЧОСТІ ЦАНЬ СЮЕ

Цань Сюе – письменниця, яка увійшла в літературний світ, вплинувши на звичні традиції літератури своїми унікальними формами та образами, з якими читачі майже ніколи не стикалися. Трансформація включає підрич оціночних суджень, які звикли формувати через осмислення та аналіз образності твору, і уникнення об'єктивності описаних у літературних творах персонажів та світу, в якому вони живуть.

Згадуючи про початок свого творчого шляху, Цань Сюе писала: «В кінці 70-х р., коли, нарешті, в Китаї з'явилися перші переклади модерністів, мені вже було 27–28 років. Читаючи модерністську літературу, я не дуже-то її розуміла, але продовжувала читання. В тридцять років, одного прекрасного дня, я «прозріла» і відчула близькість цієї літератури, зрозуміла, що «так» я теж можу, причому зможу висловити свої думки і почуття відмінним від інших письменників модерністів способом» [1].

До того, як Цань Сюе розпочала дослідження в царині західної літератури та опублікувала свої результати, зазвичай вважалося, що підґрунтя західної літератури, яке Цань Сюе перейняла у її творчості, в основному виходило від модерністської та постмодерної літератури після Кафки. Ван Фей (王绯) була першою, хто помітив схожість між Цань Сюе та західними письменниками-модерністами. У своїй книзі «Жінки та очікування від прочитання» (女性与阅读期待) вона вказала на «природну відповідність» між Цань Сюе та Кафкою, Сартром та іншими письменниками [2, с. 45]. У Лян (吴亮) уважно стежив за творчістю письменниці і у інтерв'ю зауважив, що «коли люди знайомилися з романами Цань Сюе, вони природно зв'язувалися з Кафкою, сюрреалізмом, психоаналізом і теорією відчуження і вважав, що такі зв'язки, очевидно посилюють езотеричні та символічні романи Цань Сюе» [3].

Письменниця сама ж детально розповідає про те, хто надихнув, дав поштовх до її самобутньої творчої реалізації: «Я пам'ятаю, що це було у вісімдесятих роках. Потім я прочитала Божественну комедію, Кафку і Фауста Гете. Раптово, абсолютно новий світ вимальовувався в моїй свідомості. Наскільки цікаво, наскільки це було надзвичайно приємно! Я читала і перечитувала ці книги. Я думала, що хотіла б написати такі речі, як ці майстри. Але я все ще була надто слабка, щоб написати, як вони. Тому я думала, що я, можливо, спробую написати фантастику, як письменники нашої країни – Сяо Хун, Лу Сінь ...» [4].

Перекладач творів Цань Сюе, Рональд Янссон (Roland Janssen), вважає, що на творчість письменниці вплинули Борхес і Вірджинія Вульф. На його думку, від сучасників Цань Сюе відрізняє «сюрреалістичність, новаторство і революційність», в той час як інші пишуть за західними мірками «плоско, двомірно ... нехитромудро і мелодраматично» [5]. Але на відміну від Хе Лівея він намагається знайти їй місце в рамках китайської літератури, наводячи приклади впливу її попередників від поета-класика Ду Фу до легендарного письменника 20 століття Лу Сіня, згадуючи при цьому навіть «Сон в червоному теремі».

М.С. Дюк (M.S. Duke) вважає Цань Сюе «найнетрадиційнішою і модерністською китайською письменницею в даний час» [6, с. 12]. Схвальні відгуки західних дослідників можна пояснити органічністю творчості Цань Сюе в контексті західної літератури ХХ ст.. Роботи Цань Сюе з їх екзистенціалізмом, дослідженням суб'єктивного життєвого досвіду, відмовою від такого традиційних елементів оповідання, як створення образів і сюжету при відображенні реальності людського життя, явно пов'язані з театром абсурду С. Беккета та Е. Іонеско та абсурдистською прозою Ф. Кафки. Подібність між роботами Цань Сюе і творами абсурдистів проявляється не буквально, а скоріше через

спільність у розумінні індивідуальності відчуттів, хоча часом ми зустрічаємо схожі мотиви, які через їх химерність можна назвати «кафкіанськими» [7, с. 5].

У долях двох письменників можна знайти ряд важливих загальних моментів. Цань Сюе, подібно Кафці, рано зрозуміла, що значить бути не схожою на інших, їй знайома гіркота втрачених можливостей, вона зазнала недовіри і презирства з боку суспільства. Зіграв свою роль і час, в який жили письменники. Для Цань Сюе – цей важкий час «культурної революції». Для Кафки – це тривожний початок ХХ ст., передчуття насування Першої світової війни. Відчуття трагізму і нестійкості світу звучить в кожній роботі письменника.

Ван Мен писав, що «талановита Цань Сюе не копіює нікого крім себе», але вона «загорнулася в кокон», «побудувала для себе вкрай раціональну ірраціональну фортецю. Інтуїція, марення, заміщення свідомості, формозміни – всім цим вона користується надзвичайно вміло, нікого не наслідуючи. Деякі описи по глибині і холодній жорстокості вражають і дивують душу. Цань Сюе – явище сучасної літератури, що йде своїм шляхом і має своє значення. Його не можна не помітити, пройти повз» [7, с. 34].

У китайському літературному світі, де реалізм є мейнстрімом, модернізм і постмодернізм були імпортовані та утвердилися не лише тому, що можна використовувати такі його прийоми, як потік свідомості, але також має свою цінність, яку не можна ігнорувати. Вивчаючи літературну творчість Цань Сюе та досягнення в галузі літературних досліджень у поєднанні з процесом зростання Цань Сюе як письменниці, можна зробити висновок, що творчість Цань Сюе є неминучим результатом «часу, місця та гармонії»: після політики реформ і відкритості, ідеологічне коло Китаю набуло свободи Сходу і Заходу, і академічні думки минулого і сьогодення, і відносини між культурним «світом і нацією» були наново зрозумілі і підтверджені; з 1980-х років західна література, особливо модернізм, значно вплинули на творчість Цань Сюе; чудові традиції китайської літератури також отримали бродіння в її творінні, а разом вони виростили «Літературу Цань Сюе» у літературному лісі. На перший погляд, це альтернативне велике дерево, викривлене та дивне, але при найближчому розгляді у нього міцні гілки та сильна життєва сила.

Список використаних джерел:

1. 残雪. 为了报仇写小说-残雪访谈录/残雪. –长沙: 湖南文艺出版社, 2005.
2. 王绯. 女性与阅读期待/ 王绯. –陕西: 陕西人民出版社, 1991, 230 页

3. 吴亮:我根本没想到读者更别说挑战他们. 北京, 2016. URL: <http://www.chinawriter.com.cn/n1/2016/0920/c405057-28726220.html> (дата звернення: 15.11.2022).

4. The Aesthetic Activity in Modernist Fiction. 2011. URL: <http://web.mit.edu/ccw/can-xue/files/CanXue-Interview.pdf> (дата звернення: 14.11.2022).

5. Two reviews of Chinese writers, by Aamer Hussein. 2010. URL: <https://paper-republic.org/nickyharman/two-reviews-of-chinese-writers-by-aamer-husseinhttpwwaamerhusseincom-pakistani-short-story-writer-and-critic/> (дата звернення: 15.11.2022).

6. Duke M. Introduction, Modern Chinese Woman Writers / Michael S. Duke. Armonk : M. E.Sharpe Inc., 1989. С. 123.

7. Ван Мэн в контексте современной китайской литературы \ сост. и отв. ред. С.А. Торопцев. М., ИДВ РАН, 2004, с. 154.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-288-6-66>

Малиновська Н. Л.

*викладач кафедри слов'янської філології та журналістики
Навчально-наукового інституту філології та журналістики
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

ХУДОЖНЬО-ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ АЛЬМАНАХ «СГУПЕЦЬ»: ЗМІСТОВЕ НАПОВНЕННЯ ПІСЛЯ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГЕННЯ РФ В УКРАЇНУ

Мистецтво зазвичай є відзеркаленням епохи, часу, подій, в яких проживають чи опиняються митці. Література – не виняток. Навпаки, завдяки слову письменника відбувається фіксація подій і явищ через суб'єктивні переживання автора. Періодика неодноразово ставала майданчиком для літературних зв'язків митців слова.

Українсько-єврейські літературні зв'язки досліджували: американський та український історик, філолог, перекладач, професор єврейських студій на історичному факультеті Північно-Західного університету в Чикаго Йохан Петровський-Штерн [1; 2]; канадійський мистецтвознавець та літературознавець Мирослав Шкандрій [5]; д.ф.н., професор кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Петро Рихло [2] та інші.